

บทวิเคราะห์

ผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจโลก
ต่อ SMEs ไทยในด้านต่างๆ
ปี 2551-2552

สถานการณ์เศรษฐกิจโลกและ ประเทศไทย

บทวิเคราะห์

สถานการณ์เศรษฐกิจโลกและประเทศไทย

สถานการณ์เศรษฐกิจโลกและประเทศไทย

วิกฤติเศรษฐกิจที่ทั่วโลกรวมถึงประเทศไทยกำลังเผชิญอยู่นี้ มีจุดเริ่มต้นจากปัญหาวิกฤติอสังหาริมทรัพย์ในประเทศสหรัฐอเมริกาจากราคาสังหาริมทรัพย์ที่ตกต่ำลง ส่งผลต่อเนื่องทำให้เกิดปัญหาการผิดนัดชำระหนี้และหนี้เสียของลูกหนี้อสังหาริมทรัพย์เป็นจำนวนมาก จนลุกลามไปเป็นปัญหาวิกฤติในภาคการเงินและสถาบันการเงินอันนำมาสู่การล้มละลายของสถาบันการเงินขนาดใหญ่

ผลกระทบจากวิกฤติอสังหาริมทรัพย์ได้ส่งผลกระทบต่อสถาบันการเงินในสหรัฐอเมริกาเนื่องจากสถาบันการเงินต่าง ๆ นักลงทุนประเภทสถาบัน ได้มีการลงทุนเป็นจำนวนมากในตราสารหนี้ที่มีสินเชื่ออสังหาริมทรัพย์เป็นหลักหรือทรัพย์สินค้ำประกันประเภท Mortgage-Back-Securities (MBS) และ Collateralized Debt Obligation (CDO) ซึ่งเมื่อมีการผิดนัดชำระหนี้ในสินทรัพย์ที่เป็นหลักประกันจึงทำให้เกิดผลกระทบต่อเนื่องทำให้เกิดการขาดทุนในตราสารหนี้เหล่านั้นด้วย ขณะที่สถาบันการเงินในยุโรปได้รับผลกระทบจากวิกฤติอสังหาริมทรัพย์เช่นเดียวกัน แม้ว่าทวีปยุโรปจะไม่ใช่นต้นตอของปัญหาแต่สถาบันการเงินจำนวนมากในยุโรปนำเงินส่วนมากลงทุนในตราสารหนี้ที่มีสินเชื่ออสังหาริมทรัพย์ด้วยคุณภาพเป็นหลักประกัน (Sub-Prime Mortgage-Back Securities) ของสหรัฐฯ มาค้ำประกัน ซึ่งผลจากการล้มละลายของภาคการเงินในสหรัฐอเมริกาจึงได้ส่งผลกระทบต่อมายังสถาบันการเงินในยุโรปด้วยเช่นกัน

ขณะที่ในภูมิภาคเอเชียนั้น วิกฤติเศรษฐกิจของสถาบันการเงินในสหรัฐอเมริกาและยุโรปไม่ได้ส่งผลกระทบต่อภาคการเงินในเอเชียมากเท่าใดนัก อย่างไรก็ตามผลกระทบที่เกิดขึ้นกลับเป็นผลกระทบที่เกิดกับภาคเศรษฐกิจจริง ไม่ว่าจะเป็นภาคอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก ภาคการท่องเที่ยว เนื่องจากการขาดกำลังซื้อของประชาชนในสหรัฐอเมริกาหรือยุโรปซึ่งถือว่าเป็นผู้ซื้อที่มีกำลังซื้อสูง ผลจากการขาดกำลังซื้ออย่างฉับพลันส่งผลให้ผู้ประกอบการเป็นจำนวนมากเผชิญกับปัญหายอดขายตกต่ำลง ส่งผลถึงการขาดสภาพคล่องในกิจการและอาจลุกลามไปถึงการลดจำนวนคนงานในกิจการ

บทวิเคราะห์นี้จึงได้นำตัวชี้วัดเชิงมหภาคต่าง ๆ มาวิเคราะห์ถึงผลกระทบจากวิกฤติเศรษฐกิจโลกที่มีต่อประเทศต่าง ๆ เช่น สหรัฐอเมริกา กลุ่มประเทศยุโรป ซึ่งตัวชี้วัดเหล่านี้ประกอบไปด้วย

- การขยายตัวผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านรายจ่าย
- การขยายตัวการบริโภคภาคเอกชน
- การขยายตัวการสะสมทุนถาวรเบื้องต้น
- การขยายตัวการส่งออกสินค้าและบริการ
- การขยายตัวการนำเข้าสินค้าและบริการ

โดยพิจารณาอัตราการขยายตัวของมูลค่าของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านรายจ่ายที่มีการปรับฤดูกาลแล้วตั้งแต่ไตรมาสที่ 1/2550 ถึงไตรมาสที่ 1/2552 และองค์ประกอบอื่น ๆ ตามรายตัวชี้วัดข้างต้น

1. ผลผลิตทั้งหมดรวมในประเทศด้านรายจ่าย

ตารางที่ 1 อัตราการขยายตัวผลผลิตทั้งหมดรวมในประเทศด้านรายจ่าย ณ ราคาตลาด (ปรับฤดูกาล)
เมื่อเทียบกับไตรมาสที่แล้ว ระหว่างไตรมาสที่ 1/2550 - ไตรมาสที่ 1/2552

	Q1-2007	Q2-2007	Q3-2007	Q4-2007	Q1-2008	Q2-2008	Q3-2008	Q4-2009	Q1-2009
Thailand	2.7	1.3	1.7	4.1	2.2	3.0	1.3	-8.4	-0.5
Japan	1.1	0.0	0.2	0.6	0.4	-0.6	-0.7	-3.6	-3.8
Korea	1.5	1.5	1.3	1.3	1.1	0.4	0.2	-5.1	0.1
UK	0.8	0.8	0.6	0.9	0.3	0.0	-0.7	-1.6	-1.9
USA	0.0	1.2	1.2	0.0	0.2	0.7	-0.1	-1.6	-1.5
France	0.7	0.4	0.7	0.3	0.4	-0.4	-0.2	-1.5	-1.2
Germany	0.4	0.4	0.6	0.3	1.5	-0.5	-0.5	-2.2	-3.8
European Union	0.8	0.5	0.7	0.6	0.6	-0.1	-0.4	-1.7	-2.4
Euro area	0.7	0.4	0.6	0.4	0.7	-0.3	-0.3	-1.8	-2.5
G7	0.4	0.7	0.8	0.2	0.4	0.1	-0.3	-2.0	-2.1

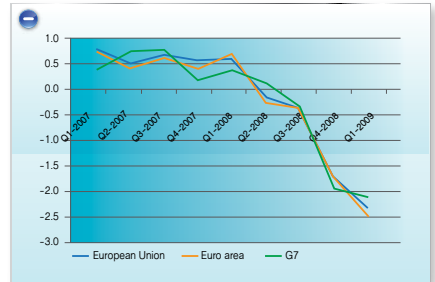
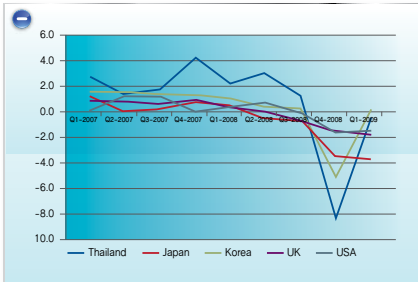
ที่มา: OECD และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ประมวลโดย: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

อัตราการขยายตัวของ GDP ราคาตลาดที่ได้ปรับฤดูกาลแล้ว เมื่อเปรียบเทียบระหว่างไทย ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ สหราชอาณาจักร และสหรัฐอเมริกา พบว่า การชะลอตัวของเศรษฐกิจเริ่มมีสัญญาณเด่นชัดขึ้นตั้งแต่ไตรมาสที่ 2/2551 โดยเฉพาะใน ญี่ปุ่น ฝรั่งเศส และเยอรมนี และต่อเนื่องถึงไตรมาสที่ 1/2552 ส่วนสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นต้นเหตุของวิกฤติทางเศรษฐกิจรอบใหม่นั้น เริ่มปรากฏสัญญาณการชะลอตัวเด่นชัดในไตรมาสที่ 3/2550 สำหรับประเทศที่มีสัญญาณการชะลอตัวอย่างรุนแรงได้แก่ ญี่ปุ่น และเยอรมนี ซึ่ง GDP ติดลบ 4 ไตรมาสติดต่อกัน และรุนแรงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งแตกต่างจากเกาหลีใต้ที่ได้รับผลกระทบอย่างหนักในไตรมาสที่ 4/2551 ซึ่ง GDP หดตัวร้อยละ 5.1 เมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนหน้าและมีทิศทางเป็นบวกอีกครั้งในไตรมาส 1/2552

ขณะที่ประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศที่ได้รับผลกระทบจากการชะลอตัวของอุปสงค์ต่อสินค้านั้น เริ่มมีสัญญาณการชะลอตัวช้ากว่าในยุโรปหรือประเทศอื่นๆ โดยสัญญาณเริ่มเด่นชัดในไตรมาสที่ 4/2551 แต่การชะลอตัวดังกล่าวกลับเป็นไปด้วยความรุนแรงและรวดเร็วมาก เห็นได้จาก อัตราการเปลี่ยนแปลง GDP ด้านรายจ่าย (q-q) ของไตรมาส 4/2551เมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนหน้าหดตัวลงสูงถึงร้อยละ 8.4 แต่สถานการณ์เริ่มปรับตัวดีขึ้นในไตรมาสที่ 1/2552 ที่ GDP หดตัวเพียงร้อยละ 0.5 เมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนหน้า

สำหรับสถานการณ์เศรษฐกิจของกลุ่มประเทศต่างๆ ได้แก่ European Union Euro Area และ กลุ่มประเทศ G7 ล้วนได้รับผลกระทบจากวิกฤติเศรษฐกิจครั้งนี้คล้ายคลึงกัน คือ ได้รับผลกระทบตั้งแต่ไตรมาสที่ 2/2551 และต่อเนื่องจนถึง ไตรมาสที่ 2/2552 โดยการหดตัวเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ

ภาพที่ 1 อัตราการขยายตัวผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านรายจ่าย ณ ราคาตลาด (ปรับฤดูกาล) เมื่อเทียบกับไตรมาสที่แล้ว ระหว่างไตรมาสที่ 1/2550 - ไตรมาสที่ 1/2552

ที่มา: OECD และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

- ญี่ปุ่น ฝรั่งเศส และเยอรมนี เป็นประเทศแรกๆ ที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติเศรษฐกิจโลกรอบใหม่ ขณะที่สหรัฐอเมริกาต้นเหตุของวิกฤติเริ่มปรากฏสัญญาณต่อมาภายหลัง
- เกาหลีใต้เป็นประเทศเดียวที่ไม่จัดอยู่ในภาวะเศรษฐกิจถดถอย เนื่องจากการฟื้นตัวอย่างรวดเร็วในไตรมาสที่ 1/2552
- ประเทศไทยซึ่งไม่ได้เป็นต้นตอของวิกฤติได้รับผลกระทบในไตรมาสสุดท้ายของปี 2551 แต่ผลกระทบดังกล่าวส่งผลรุนแรงต่อเศรษฐกิจมากเมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆ
- แนวโน้มในอนาคตของไทย เกาหลีใต้ สหรัฐอเมริกา และฝรั่งเศสเริ่มมีทิศทางที่ดีขึ้น แตกต่างจาก ญี่ปุ่น สหราชอาณาจักร และเยอรมนีที่ยังคงเห็นสัญญาณการหดตัวต่อเนื่อง
- European Union (EU) Euro Area และกลุ่มประเทศ G7 ได้รับผลกระทบจากวิกฤติในช่วงครึ่งของปี 2551 และ GDP หดตัวต่อเนื่องกัน 4 ไตรมาส ส่งผลให้ทั้ง 3 กลุ่มเศรษฐกิจเข้าสู่ภาวะเศรษฐกิจถดถอย
- อย่างไรก็ตามเริ่มเห็นสัญญาณในทิศทางบวกของเศรษฐกิจจากกลุ่มประเทศ G7 ส่วน EU และ Euro Area ยังคงมีสัญญาณการชะลอตัวต่อไป

2. การบริโภภาคเอกชน

ตารางที่ 2 อัตราการขยายตัวการบริโภภาคเอกชน ณ ราคาตลาด (ปรับฤดูกาล) เมื่อเทียบกับไตรมาสที่แล้ว ระหว่างไตรมาสที่ 1/2550 - ไตรมาสที่ 1/2552

	Q1-2007	Q2-2007	Q3-2007	Q4-2007	Q1-2008	Q2-2008	Q3-2008	Q4-2009	Q1-2009
Thailand	0.3	0.7	1.3	2.5	4.2	1.9	2.3	-1.1	-5.1
Japan	0.1	0.3	-0.3	0.1	1.4	-1.0	0.1	-0.8	-1.1
Korea	1.7	1.5	0.9	0.4	1.1	-0.2	0.0	-4.6	0.5
UK	0.9	1.0	1.2	0.5	0.7	-0.3	-0.2	-1.0	-1.3
USA	1.0	0.5	0.5	0.2	0.2	0.3	-1.0	-1.1	0.4
France	0.7	0.6	0.9	0.5	-0.2	0.1	0.1	0.2	0.2
Germany	-2.2	0.7	0.2	0.2	-0.1	-0.5	0.2	-0.3	0.5
European Union	0.2	0.7	0.7	0.4	0.2	-0.2	0.0	-0.6	-1.0
Euro area	-0.1	0.6	0.5	0.3	0.1	-0.3	0.1	-0.4	-0.5
G7	0.5	0.5	0.4	0.3	0.4	-0.1	-0.5	-0.9	-0.1

ที่มา: OECD และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
 ประมวลโดย: สำนักานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

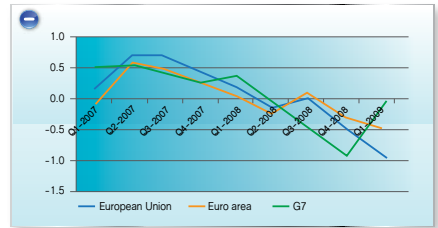
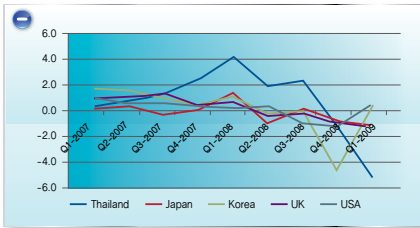
เมื่อพิจารณาอัตราการขยายตัวของการบริโภภาคเอกชน พบว่า แนวโน้มการชะลอตัวของการบริโภคในประเทศต่าง ๆ ส่วนมากเริ่มปรากฏเด่นชัดขึ้นในไตรมาสที่ 2/2551 อย่างไรก็ตามในประเทศเยอรมนี การบริโภภาคเอกชนเริ่มส่งสัญญาณชะลอตัวตั้งแต่ไตรมาสที่ 4/2550 เป็นต้นมาและปรากฏสัญญาณการหดตัวครั้งแรกในไตรมาสที่ 1/2551 และหดตัวต่อเนื่องยาวนานถึง 4 ไตรมาสติดต่อกันก่อนที่จะกลับมาเป็นบวกในไตรมาสแรกของปี 2552

สหราชอาณาจักรเป็นอีกประเทศหนึ่งที่มีการบริโภภาคเอกชนหดตัวต่อเนื่อง 4 ไตรมาสติดต่อกันนับตั้งแต่ไตรมาสที่ 2/2551 เป็นต้นมาและหดตัวเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ ขณะที่สหรัฐอเมริกาเริ่มปรากฏภาวะการหดตัวของการบริโภคในไตรมาสที่ 3/2551 ต่อเนื่องจนถึงไตรมาสที่ 4/2551 ก่อนจะปรับตัวดีขึ้นในไตรมาสแรกของปี 2552 สถานการณ์ของ 2 ประเทศข้างต้นแตกต่างจากฝรั่งเศสอย่างมาก แม้ว่าฝรั่งเศสจะได้รับผลกระทบจากวิกฤติเศรษฐกิจอย่างมากในด้านการหดตัวของ GDP แต่เมื่อพิจารณาด้านการบริโภคของภาคเอกชนกลับปรากฏว่า ฝรั่งเศสเป็นประเทศที่มีการบริโภภาคเอกชนยังคงมีการขยายตัวเล็กน้อยหรือทรงตัวอยู่นั่นเอง

ในทวีปเอเชีย ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และประเทศไทย ล้วนเผชิญกับภาวะการหดตัวของการบริโภคเช่นกัน เช่น ญี่ปุ่นและเกาหลีใต้ เริ่มเผชิญกับการหดตัวของการบริโภคตั้งแต่ไตรมาสที่ 2/2551 เป็นต้นมา ส่วนประเทศไทยปรากฏการหดตัวของการบริโภคครั้งแรกในไตรมาสที่ 4/2551 และรุนแรงที่สุดในไตรมาสแรกของปี 2552 ซึ่งการบริโภคของภาคเอกชนหดตัวร้อยละ 5.1 เมื่อเทียบกับไตรมาสที่ผ่านมา

ส่วนใน EU Euro Area และกลุ่มประเทศ G7 เริ่มมีสัญญาณการหดตัวในไตรมาสที่ 2/2551 ต่อเนื่องจนถึง ไตรมาสที่ 1/2552 อย่างไรก็ตามสถานการณ์ของกลุ่ม G7 เริ่มมีทิศทางดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัดซึ่งคาดว่าน่าจะมีโอกาสกลับมาเป็นบวกในไตรมาสหน้า

ภาพที่ 2 อัตราการขยายตัวการบริโภคภาคเอกชน ณ ราคาตลาด (ปรับฤดูกาล) เมื่อเทียบกับไตรมาสที่แล้ว ระหว่างไตรมาสที่ 1/2550 - ไตรมาสที่ 1/2552

ที่มา: OECD และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

- การหดตัวของการบริโภคเริ่มปรากฏชัดเจนในไตรมาสที่ 2/2551 ในหลายๆ ประเทศ
- สถานการณ์การหดตัวต่อหลายไตรมาสต่อเนื่องกันเกิดขึ้นในประเทศเยอรมนีและสหราชอาณาจักร ขณะที่ในสหรัฐอเมริกาการหดตัวของการบริโภคเกิดขึ้นช่วงไตรมาสที่ 3 และ 4 ของปี 2551 และมีสัญญาณฟื้นตัวในไตรมาสแรกของปี 2552
- ฝรั่งเศสเป็นประเทศที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติอย่างมากในด้านการหดตัวของ GDP แต่ด้านการบริโภคภาคเอกชนกลับมีสถานการณ์ที่ทรงตัวอย่างต่อเนื่อง
- ในเอเชีย ญี่ปุ่นและเกาหลีใต้เผชิญกับการหดตัวของการอุปโภคภาคเอกชนตั้งแต่ไตรมาสที่ 2/2551 สถานการณ์ของเกาหลีใต้ดูรุนแรงเมื่อในไตรมาสที่ 4/2551 การบริโภคหดตัวร้อยละ 4.6 แต่เริ่มมีสัญญาณที่ดีในไตรมาสแรกของปี 2552 ส่วนญี่ปุ่นเผชิญกับการหดตัวอย่างต่อเนื่อง
- ประเทศไทยเผชิญกับการหดตัวในไตรมาสสุดท้ายของปี 2551 และรุนแรงต่อเนื่องจนถึงไตรมาสที่ 1/2552 เมื่อการบริโภคภาคเอกชนหดตัวร้อยละ 5.1 มากที่สุดในกลุ่มที่นำมาเปรียบเทียบกับสถานการณ์ของไทยอาจจะได้รับผลกระทบหลังประเทศอื่นๆ แต่ผลกระทบที่ได้รับมีความรุนแรงต่อระบบเศรษฐกิจอย่างมาก
- กลุ่มประเทศ G7 เผชิญกับการหดตัวของการบริโภคตั้งแต่ครึ่งหลังของปี 2552 อย่างไรก็ตาม หลังจากการหดตัวอย่างรุนแรงที่สุดไตรมาสที่ 4/2551 เริ่มมีสัญญาณของการกลับมาเป็นบวกในไตรมาสแรกของปี 2552
- กลุ่มประเทศ EU เผชิญกับการหดตัวรุนแรงขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากไตรมาสที่ 4/2551 ต่อไปถึงไตรมาสที่ 1/2552
- ประเทศใน Euro Area มีสถานการณ์คล้ายคลึงกับ EU แต่ความรุนแรงของผลกระทบดูจะเบาบางกว่า แต่ยังคงอยู่ในช่วงการหดตัว 2 ไตรมาสต่อเนื่องกัน

3. การสะสมทุนถาวรเบื้องต้น

ตารางที่ 3 อัตราการขยายตัวการสะสมทุนถาวรเบื้องต้น ณ ราคาตลาด (ปรับฤดูกาล) เมื่อเทียบกับไตรมาส
 ที่แล้ว ระหว่างไตรมาสที่ 1/2550 - ไตรมาสที่ 1/2552

	Q1-2007	Q2-2007	Q3-2007	Q4-2007	Q1-2008	Q2-2008	Q3-2008	Q4-2009	Q1-2009
Thailand	-1.9	2.0	-0.1	5.5	6.6	-1.3	2.9	-4.6	-13.8
Japan	2.8	-3.4	-1.0	-0.8	0.6	-2.4	-2.4	-3.7	-6.7
Korea	1.9	-0.9	-1.1	3.1	-1.6	0.1	0.1	-6.5	-0.4
UK	1.1	-0.4	0.3	3.4	-3.4	-0.6	-2.8	-1.4	-3.8
USA	-0.7	1.0	0.0	-1.2	-1.4	0.2	-0.8	-5.0	-9.5
France	2.1	0.7	1.1	1.5	0.9	-1.5	-1.1	-2.4	-2.3
Germany	0.3	-0.8	1.1	2.0	3.4	-1.4	0.2	-2.7	-7.9
European Union	1.5	0.1	1.0	1.6	0.4	-1.1	-1.2	-3.5	-4.4
Euro area	1.3	0.1	0.9	1.0	1.1	-1.3	-1.0	-4.3	-4.2
G7	0.4	-0.2	0.1	-0.1	-0.4	-0.6	-1.2	-4.1	-7.3

ที่มา: OECD และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
 ประมวลโดย: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

อัตราการขยายตัวของ การสะสมทุนถาวรเบื้องต้น (Gross Fixed Capital Formation) ในประเทศต่าง ๆ เช่น เกาหลีใต้ สหราชอาณาจักร และสหรัฐอเมริกา เริ่มมีสัญญาณการชะลอตัวตั้งแต่ไตรมาสแรกของปี 2551 ขณะที่ในสหภาพยุโรปและกลุ่มประเทศ G7 เริ่มเห็นสัญญาณเด่นชัดในไตรมาสที่ 2/2551

อย่างไรก็ตามผลของวิกฤติเศรษฐกิจโลกซึ่งกระทบต่อการสะสมทุนถาวรเบื้องต้นของประเทศต่าง ๆ ปรากฏผลกระทบเด่นชัดที่สุดในไตรมาสที่ 4/2551 เห็นได้จากการหดตัวอย่างรุนแรงเมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนหน้าโดยเฉพาะประเทศไทย เกาหลีใต้ และสหรัฐอเมริกา เป็นต้น

สถานการณ์โดยรวมด้านการลงทุนยังคงหดตัวอย่างต่อเนื่อง โดยอัตราการขยายตัวของ การสะสมทุนของประเทศต่าง ๆ ในไตรมาสแรกของปี 2552 มีการหดตัวอย่างรุนแรงต่อเนื่องมาจากไตรมาสที่แล้ว โดยเฉพาะการหดตัวของประเทศผู้นำทางเศรษฐกิจโลก เช่น ญี่ปุ่น สหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส และเยอรมนี ขณะที่เกาหลีใต้มีทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือ มีทิศทางการปรับตัวดีขึ้น โดยการหดตัวในไตรมาสแรกของปี 2552 ชะลอตัวลงเมื่อเทียบกับไตรมาสที่แล้ว

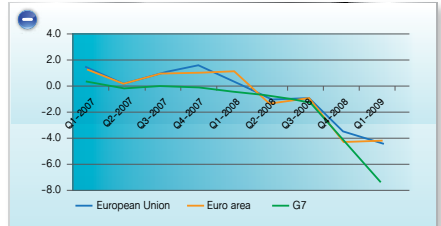
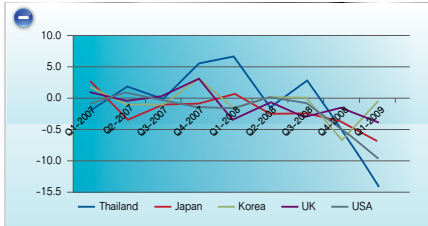
สำหรับประเทศไทยแม้ว่าจะได้รับผลกระทบจากวิกฤติเศรษฐกิจโลกช้ากว่าประเทศอื่น ๆ แต่ผลกระทบที่ได้รับนั้นหนักหน่วงและรุนแรง เห็นได้จากการหดตัวของ การสะสมทุนในไตรมาสที่ 4/2551 ต่อเนื่องมาถึงไตรมาสที่ 1/2552 โดยในไตรมาสที่ 4/2551 มีการหดตัวคิดเป็นร้อยละ 4.6 และหดตัวอย่างรุนแรงร้อยละ 13.8 ในไตรมาสต่อมา ซึ่งการหดตัวของ การลงทุนเป็นดัชนีสะท้อนถึงแนวโน้มและโอกาสของการชะลอตัวของภาคการผลิตซึ่งอาจเกิดขึ้นในอนาคตด้วย เนื่องจากภาคการผลิตต้องชะลอการเพิ่มอัตราการผลิตไว้เนื่องจากอุปสงค์ในตลาดโลกลดลงอย่างต่อเนื่อง

เมื่อพิจารณาในสถานการณ์ด้านการสะสมทุนของกลุ่มประเทศ G7 พบว่า การสะสมทุนถาวรเบื้องต้นมีการหดตัวต่อเนื่องตั้งแต่ไตรมาสที่ 4/2550 เป็นต้นมาและการหดตัวเพิ่มระดับความรุนแรงอย่างต่อเนื่องจนถึงไตรมาสแรกของปี 2552

จากแนวโน้มการชะลอตัวดังกล่าวน่าจะเป็นสัญญาณด้านลบของเศรษฐกิจโลกต่อไป เพราะประเทศกลุ่ม G7 นับว่าเป็นกลุ่มประเทศที่มีความสำคัญของระบบเศรษฐกิจโลกทั้งในด้านการบริโภคและการลงทุน ดังนั้นการชะลอตัวอย่างรุนแรงของการลงทุนน่าจะส่งผลให้การลงทุนโดยรวมของโลกอยู่ในภาวะชะลอตัวต่อไปอีก

ภาพที่ 3 อัตราการขยายตัวการสะสมทุนถาวรเบื้องต้น ณ ราคาตลาด (ปรับฤดูกาล) เมื่อเทียบกับไตรมาสที่แล้ว ระหว่างไตรมาสที่ 1/2550 - ไตรมาสที่ 1/2552

ที่มา: OECD และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

- สัญญาณการชะลอตัวเริ่มปรากฏชัดตั้งแต่ไตรมาสแรกของปี 2551 ในประเทศต่างๆ เช่น เกาหลีใต้ สหราชอาณาจักร และสหรัฐอเมริกา
- ในไตรมาสแรกของปี 2552 การสะสมทุนยังหดตัวอย่างรุนแรงต่อเนื่องมาจากไตรมาสที่แล้ว โดยเฉพาะการหดตัวของประเทศผู้นำทางเศรษฐกิจโลก เช่น ญี่ปุ่น สหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส และเยอรมนี
- ขณะที่สถานการณ์ในประเทศอื่นๆ ททรุดลง แต่เกาหลีใต้กลับมีทิศทางตรงกันข้าม โดยการหดตัวในไตรมาสแรกของปี 2552 ชะลอตัวลงเมื่อเทียบกับไตรมาสที่แล้ว
- ประเทศไทยมีการหดตัวของการสะสมทุนต่อเนื่อง โดยในไตรมาสที่ 4/2551 มีการหดตัวคิดเป็นร้อยละ 4.6 และหดตัวอย่างรุนแรงร้อยละ 13.8 ในไตรมาสต่อมา สะท้อนถึงแนวโน้มและโอกาสของการชะลอตัวของภาคการผลิตเนื่องจากอุปสงค์ในในตลาดโลกลดลงอย่างต่อเนื่อง
- สถานการณ์ด้านการสะสมทุนของกลุ่มประเทศ G7 มีการหดตัวต่อเนื่องตั้งแต่ไตรมาสที่ 4/2550 เป็นต้นมาต่อเนื่องจนถึงไตรมาสแรกของปี 2552
- จากแนวโน้มการชะลอตัวดังกล่าวน่าจะเป็นสัญญาณด้านลบของเศรษฐกิจโลกต่อไป เพราะประเทศกลุ่ม G7 นับว่าเป็นกลุ่มประเทศที่มีความสำคัญของระบบเศรษฐกิจโลกทั้งในด้านการบริโภคและการลงทุน ดังนั้นการชะลอตัวอย่างรุนแรงของการลงทุนน่าจะส่งผลให้การลงทุนโดยรวมของโลกอยู่ในภาวะชะลอตัวต่อไปอีก
- สถานการณ์ของ EU ด้านการสะสมทุนยังคงลดลงต่ออีกหนึ่งไตรมาส ขณะที่ Euro Area สถานการณ์ในไตรมาสแรกของปี 2552 ยังคงหดตัวอยู่แต่ลดความรุนแรงลงเมื่อเทียบ q-o-q

4. การขยายตัวการส่งออกสินค้าและบริการ

ตารางที่ 4 อัตราการขยายตัวการส่งออกสินค้าและบริการ ณ ราคาตลาด (ปรับฤดูกาล) เมื่อเทียบกับ ไตรมาสที่แล้ว ระหว่างไตรมาสที่ 1/2550 - ไตรมาสที่ 1/2552

[-]	Q1-2007	Q2-2007	Q3-2007	Q4-2007	Q1-2008	Q2-2008	Q3-2008	Q4-2009	Q1-2009
Thailand	-1.7	0.2	5.4	11.3	-3.6	4.8	11.1	-17.0	-9.4
Japan	2.2	3.0	2.7	1.9	2.4	-0.8	1.0	-14.7	-26.0
Korea	6.3	2.1	1.7	6.5	0.0	2.7	-0.4	-8.9	-4.3
UK	0.8	0.5	2.1	0.1	0.9	-1.5	0.2	-3.9	-6.1
USA	0.2	2.1	5.3	1.1	1.2	2.9	0.7	-6.5	-8.1
France	0.1	1.0	1.2	-0.1	2.0	-2.7	-0.1	-4.6	-6.0
Germany	-1.3	1.4	1.7	1.3	2.5	-0.2	-0.4	-8.1	-9.7
European Union	0.7	0.8	1.9	0.9	1.8	-0.4	-0.6	-6.5	-7.8
Euro area	0.4	1.0	1.7	0.7	1.6	-0.3	-0.6	-7.2	-8.1
G7	0.3	1.3	2.6	0.7	1.5	0.1	-0.1	-7.5	-10.4

ที่มา: OECD และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
 ประมวลโดย: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

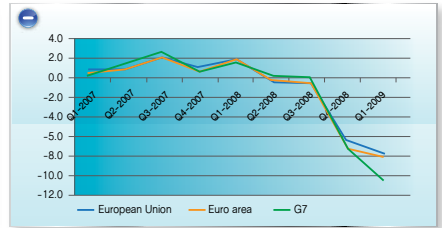
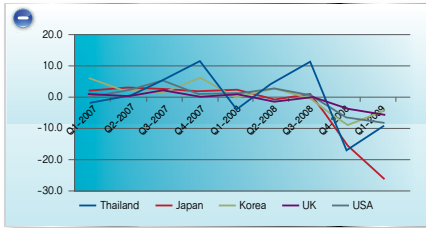
ด้านการส่งออกสินค้าและบริการของประเทศต่าง ๆ พบว่า การชะลอตัวเริ่มปรากฏขึ้นในไตรมาสที่ 3/2551 และเกิดการหดตัวอย่างรุนแรงในไตรมาสที่ 4/2551 โดยเฉพาะในประเทศไทยซึ่งในไตรมาสนี้มูลค่าการส่งออกสินค้าและบริการหดตัวสูงถึงร้อยละ 17.0 และการหดตัวยังคงมีต่อเนื่องไปจนถึงไตรมาสที่ 1/2552 ที่หดตัวจากไตรมาสก่อนร้อยละ 9.4

นอกจากนั้นสถานการณ์ดังกล่าวยังปรากฏในประเทศญี่ปุ่นด้วยเช่นกัน โดยการส่งออกสินค้าและบริการของญี่ปุ่นในไตรมาสที่ 4/2551 หดตัวลงร้อยละ 14.7 เมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนหน้า และยิ่งหดตัวอย่างต่อเนื่องในไตรมาสที่ 1/2552 ที่การส่งออกสินค้าและบริการหดตัวร้อยละ 26.0 ขณะที่ในเกาหลีใต้ มีการหดตัวของกาส่งออก 3 ไตรมาสติดต่อกัน

ในยุโรป สถานการณ์ด้านการส่งออกของประเทศต่าง ๆ ล้วนอยู่ในภาวะหดตัวเช่นกัน โดย สหราชอาณาจักรมีอัตราการส่งออกสินค้าและบริการหดตัวร้อยละ 3.9 ในไตรมาสที่ 4/2551 และหดตัวอย่างต่อเนื่องร้อยละ 6.1 ในไตรมาสแรกของปี 2552 ขณะที่สถานการณ์ในฝรั่งเศสและเยอรมนีมีความรุนแรงกว่าโดยมีการหดตัวของกาส่งออกสินค้าและบริการ 4 ไตรมาสต่อเนื่องกัน โดยเฉพาะในเยอรมนีซึ่งเป็นผู้ส่งออกสินค้าทุน เครื่องจักร และเทคโนโลยีที่สำคัญของโลกมีสัดส่วนการส่งออกกว่า ร้อยละ 12 นั้น พบว่า การส่งออกหดตัวลงอย่างต่อเนื่องและรุนแรงเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ สถานการณ์การส่งออกในเยอรมนีน่าจะทำให้การลงทุนในภาพรวมของระบบเศรษฐกิจโลกน่าจะลดลงต่อเนื่องอีกซีกระยะหนึ่ง

ในสหรัฐอเมริกา สถานการณ์ด้านการส่งออกมีการหดตัว 2 ไตรมาสติดต่อกัน โดยในไตรมาสที่ 4/2551 การส่งออกเมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนหน้าติดลบร้อยละ 6.5 และหดตัวรุนแรงเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 8.1 โดยเฉพาะการส่งออกสินค้ารถยนต์ เครื่องจักรกลและคอมพิวเตอร์ที่ลดลงต่อเนื่อง โดยเฉพาะการส่งออกรถยนต์ ซึ่งส่งผลให้บริษัทรถยนต์ขนาดใหญ่หลายแห่งประสบปัญหาการขาดทุนอย่างหนักในขณะนี้

ภาพที่ 4 อัตราการขยายตัวการส่งออกสินค้าและบริการ ณ ราคาตลาด (ปรับฤดูกาล)
เมื่อเทียบกับไตรมาสที่แล้ว ระหว่างไตรมาสที่ 1/2550 - ไตรมาสที่ 1/2552

ที่มา: OECD และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

- ประเทศไทยในไตรมาสที่ 4/2551 มูลค่าการส่งออกสินค้าและบริการหดตัวสูงถึงร้อยละ 17.0 และการหดตัวยังคงมีต่อเนื่องไปจนถึงไตรมาสที่ 1/2552 ที่หดตัวจากไตรมาสก่อนร้อยละ 9.4
- การส่งออกสินค้าและบริการของญี่ปุ่นในไตรมาสที่ 4/2551 หดตัวลงร้อยละ 14.7 เมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนหน้า และยิ่งหดตัวอย่างต่อเนื่องในไตรมาสที่ 1/2552 หดตัวร้อยละ 26.0 ขณะที่ในเกาหลีใต้ มีการหดตัวของการส่งออก 3 ไตรมาสติดต่อกัน
- การส่งออกของประเทศต่างๆ ในยุโรปล้วนอยู่ในภาวะหดตัวโดยเฉพาะในเยอรมนีซึ่งเป็นผู้ส่งออกสินค้าทุน เครื่องจักร และเทคโนโลยีที่สำคัญของโลกมีสัดส่วนการส่งออกกว่า ร้อยละ 12 นั้น พบว่า การส่งออกหดตัวอย่างต่อเนื่องและรุนแรงเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ
- สหรัฐอเมริกา สถานการณ์ด้านการส่งออกมีการหดตัว 2 ไตรมาสติดต่อกัน โดยเฉพาะการส่งออกสินค้ารถยนต์ เครื่องจักรกลและคอมพิวเตอร์ที่ลดลงต่อเนื่อง โดยเฉพาะการส่งออกรถยนต์ซึ่งส่งผลให้บริษัทรถยนต์ขนาดใหญ่หลายแห่งประสบปัญหาขาดทุนอย่างหนักในขณะนี้
- การส่งออกสินค้าและบริการของกลุ่มประเทศ G7 หดตัวอย่างรุนแรงและต่อเนื่อง เนื่องจากสมาชิกของกลุ่ม G7 ประสบปัญหาการส่งออกอย่างรุนแรง โดยเฉพาะญี่ปุ่นที่มีการหดตัวของการส่งออกสูงถึงตัวเลข 2 หลัก
- สถานการณ์ใน EU และ Euro Area มีความคล้ายคลึงกัน การส่งออกหดตัวต่อเนื่อง 4 ไตรมาสติดต่อกันและหดตัวลงเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับไตรมาสที่ผ่านมาโดยตลอด

5. การนำเข้าสินค้าและบริการ

ตารางที่ 5 อัตราการขยายตัวการนำเข้าสินค้าและบริการ ณ ราคาตลาด (ปรับฤดูกาล) เมื่อเทียบกับไตรมาส
ที่แล้ว ระหว่างไตรมาสที่ 1/2550 – ไตรมาสที่ 1/2552

–	Q1-2007	Q2-2007	Q3-2007	Q4-2007	Q1-2008	Q2-2008	Q3-2008	Q4-2009	Q1-2009
Thailand	-7.0	7.1	1.7	7.1	3.9	5.7	15.6	-15.1	-32.4
Japan	1.2	0.8	-0.6	0.4	2.4	-4.2	1.5	3.1	-15.0
Korea	4.5	4.2	0.6	5.6	-0.8	2.9	1.1	-14.2	-8.4
UK	1.4	-0.9	4.7	0.3	-0.2	-1.4	-0.2	-5.9	-5.9
USA	1.9	-0.9	0.7	-0.6	-0.2	-1.9	-0.9	-4.7	-9.9
France	1.0	1.8	1.8	-0.8	1.1	-1.0	0.5	-3.0	-5.3
Germany	0.8	-0.5	2.7	-0.3	3.2	-1.8	4.0	-4.1	-5.4
European Union	1.3	0.4	2.7	0.2	1.4	-0.7	0.6	-5.4	-7.8
Euro area	0.8	0.7	2.1	-0.1	1.2	-0.8	1.1	-5.1	-7.2
G7	1.4	-0.3	1.7	-0.2	0.7	-1.8	0.4	-3.9	-8.9

ที่มา: OECD และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ประมวลโดย: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ด้านการนำเข้าสินค้าและบริการของไทยมีการหดตัวอย่างรุนแรงในไตรมาสที่ 4/2551 โดยหดตัวร้อยละ 15.1 เมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนหน้าและยังคงหดตัวรุนแรงต่อเนื่องในไตรมาสที่ 1/2552 โดยหดตัวลงกว่าร้อยละ 32.4 จากสถานการณ์ดังกล่าวสะท้อนถึงการชะลอตัวในการนำเข้าสินค้าทุน สินค้าปัจจัยการผลิต สินค้าชั้นกลาง ซึ่งส่งผลต่อการขยายตัวของการผลิตและการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมของประเทศด้วย

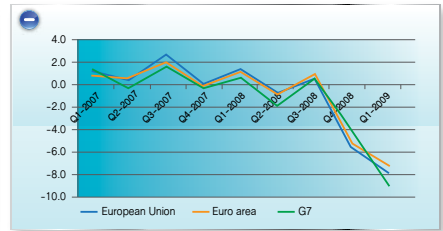
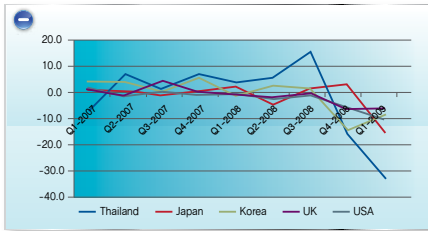
สำหรับญี่ปุ่นและเกาหลีใต้มีการหดตัวของการนำเข้าในไตรมาสที่ 1/2552 การหดตัวของ 2 ประเทศดังกล่าวส่งผลถึงภาคการส่งออกของไทยเนื่องจากญี่ปุ่นเป็นตลาดส่งออกที่สำคัญของไทยขณะที่เกาหลีใต้นับเป็นตลาดส่งออกของไทยที่มีอัตราการเติบโตสูงมาก ๆ ในช่วง 2 ปีล่าสุด ดังนั้นการหดตัวของอุปสงค์ในประเทศของ 2 ประเทศดังกล่าวน่าจะกระทบต่อภาคการส่งออกของไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ในยุโรป สหราชอาณาจักรซึ่งเป็นประตูนำเข้าสินค้าสู่ทวีปยุโรปมีการหดตัวของการนำเข้า 5 ไตรมาสติดต่อกันนับตั้งแต่ไตรมาสที่ 1/2551 เป็นต้นมา ขณะที่ในฝรั่งเศสและเยอรมนีสถานการณ์อาจจะไม่รุนแรงเท่าสหราชอาณาจักรแต่การนำเข้าสินค้ายังคงหดตัวในทิศทางที่เพิ่มขึ้น

ในสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นตลาดส่งออกที่สำคัญอีกตลาดของไทยนั้น มีการหดตัวของการส่งออกต่อเนื่องกัน 6 ไตรมาสตั้งแต่ไตรมาสที่ 4/2550 เป็นต้นมา สถานการณ์การหดตัวดังกล่าวกระทบต่อเศรษฐกิจของไทยอย่างรุนแรงเนื่องจากอุปสงค์ภายในประเทศของสหรัฐอเมริกาลดลงส่งผลกระทบต่อภาคการส่งออกของไทยเนื่องจากสหรัฐอเมริกาเป็นตลาดหลักอันดับแรก ๆ ของไทย ผลกระทบต่อภาคส่งออกของไทยต่อเนื่องไปถึงการหยุดหรือเลิกจ้างลูกจ้าง subcontractor ของโรงงานผลิตสินค้าเพื่อการส่งออกต่าง ๆ ด้วย

ส่วน EU Euro Area และกลุ่มประเทศ G7 ยังคงมีการหดตัวของการส่งออกอยู่เช่นเดียวกัน โดย G7 มีสถานการณ์รุนแรงที่สุดเพราะประเทศสมาชิก G7 ได้แก่ แคนาดา สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร ฝรั่งเศส เยอรมัน อิตาลี ญี่ปุ่น และ EU ล้วนแล้วแต่ประสบกับปัญหาอุปสงค์ภายในประเทศหดตัวทั้งด้านสินค้าอุปโภคบริโภค และสินค้าทุน เทคโนโลยี และปัจจัยการผลิต

ภาพที่ 5 อัตราการขยายตัวการนำเข้าสินค้าและบริการ ณ ราคาตลาด (ปรับฤดูกาล) เมื่อเทียบกับไตรมาส
ที่แล้ว ระหว่างไตรมาสที่ 1/2550 - ไตรมาสที่ 1/2552

ที่มา: OECD และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

- การนำเข้าสินค้าและบริการของไทยมีการหดตัวอย่างรุนแรงในไตรมาสที่ 4/2551 ต่อเนื่องถึงไตรมาสที่ 1/2552 โดยหดตัวลงกว่าร้อยละ 32.4 ซึ่งสะท้อนถึงการชะลอตัวในการนำเข้าสินค้าทุน สินค้าปัจจัยการผลิต สินค้าชั้นกลาง ซึ่งส่งผลต่อการขยายตัวของการผลิตและการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมของประเทศ
- ญี่ปุ่นและเกาหลีใต้มีการหดตัวของการนำเข้าการหดตัวของ 2 ประเทศดังกล่าวส่งผลถึงภาคการส่งออกของไทยเนื่องจากญี่ปุ่นเป็นตลาดส่งออกที่สำคัญของไทยขณะที่เกาหลีใต้นับเป็นตลาดส่งออกของไทยที่มีอัตราการเติบโตสูงมาก ๆ ในช่วง 2 ปีล่าสุด
- สหราชอาณาจักรซึ่งเป็นประตูนำเข้าสินค้าสู่ทวีปยุโรปมีการหดตัวของการนำเข้า 5 ไตรมาสติดต่อกันนับตั้งแต่ไตรมาสที่ 1/2551 เป็นต้นมา
- สหรัฐอเมริกา มีการหดตัวของการส่งออกต่อเนื่องกัน 6 ไตรมาสตั้งแต่ไตรมาสที่ 4/2550 เป็นต้นมา ส่งผลกระทบต่อภาคส่งออกของไทยต่อเนื่องไปถึงการหยุดหรือเลิกจ้างลูกจ้าง subcontractor ของโรงงานผลิตสินค้าเพื่อการส่งออกต่างๆ ด้วย
- ส่วน EU Euro Area และกลุ่มประเทศ G7 ยังคงมีการหดตัวของการส่งออกอยู่เช่นเดียวกัน โดย G7 มีสถานการณ์รุนแรงที่สุดเพราะประเทศสมาชิก G7 ได้แก่ แคนาดา สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร ฝรั่งเศส เยอรมัน อิตาลี ญี่ปุ่น และ EU ล้วนแล้วแต่ประสบกับปัญหาอุปสงค์ภายในประเทศหดตัวทั้งด้านสินค้าอุปโภค บริโภค และสินค้าทุน เทคโนโลยี และปัจจัยการผลิต

สรุป

- วิกฤติเศรษฐกิจโลกจากการล่มสลายของภาคอสังหาริมทรัพย์ในสหรัฐอเมริกาได้ส่งผลกระทบเป็นลูกโซ่ต่อเนื่องถึงภาคการผลิตจริง ผลกระทบที่เกิดจากภาคอสังหาริมทรัพย์นอกจากจะส่งผลถึงสถาบันการเงินที่เข้าไปรับซื้อหนี้ด้วยค่าเหล่านี้แล้วยังส่งผลกระทบต่ออุปสงค์ภายในประเทศสหรัฐอเมริกา และลูกกลมต่อไปยังประเทศในทวีปยุโรปด้วย
- การลูกกลมของปัญหาจากภาคการเงินไปสู่ภาคการผลิตจริงและการหดตัวของอุปสงค์ในประเทศที่มีกำลังซื้อสูง เช่น สหรัฐอเมริกา หรือ กลุ่มประเทศ EU ได้ส่งผลกระทบเป็นวงกว้างสู่ประเทศที่พึ่งพิงการส่งออกเป็นหลัก เช่น ไทย มาเลเซีย หรือสิงคโปร์ เป็นต้น ซึ่งมูลค่าการส่งออกสูงกว่าร้อยละ 60 ของมูลค่า GDP ประเทศ
- ในกรณีของประเทศไทย ตัวชี้วัดเศรษฐกิจมหภาค เช่น อัตราการขยายตัวของ GDP การสะสมทุนเบื้องต้น (การลงทุน) การบริโภคภาคเอกชน การส่งออกสินค้าและบริการ การนำเข้าสินค้าและบริการ เริ่มปรากฏการหดตัวอย่างรุนแรงในไตรมาสที่ 4/2551 และต่อเนื่องจนถึงไตรมาสที่ 1/2552 (อัตราการขยายของมูลค่า(ปรับฤดูกาล) เมื่อเทียบกับไตรมาสที่แล้ว) แม้ว่าประเทศไทยจะได้รับผลกระทบหลังจากสหรัฐอเมริกา และประเทศต่าง ๆ ในทวีปยุโรป แต่เมื่อผลกระทบนั้นเดินทางมาถึงประเทศไทยผ่านการหดตัวของ การส่งออกสินค้าและบริการกลับส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจอย่างรุนแรงและรวดเร็ว
- ระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยหดตัวอย่างรุนแรงและรวดเร็วเป็นผลมาจาก 2 ปัจจัยหลัก คือ
  - 1) ปัจจัยภายนอกประเทศ คือ การที่ภาวะเศรษฐกิจโลกหดตัวอย่างรุนแรง โดยเฉพาะประเทศคู่ค้าที่สำคัญของไทย เช่น สหรัฐ ญี่ปุ่น และสหภาพยุโรป เศรษฐกิจหดตัวส่งผลทำให้อุปสงค์ในสินค้าเพื่อการส่งออกลดลง โดยเฉพาะอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก เช่น แผงวงจรรวม เครื่องปรับอากาศ ผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น การที่ผู้ประกอบการกำลังการผลิตส่งผลทำให้มีการลดการจ้างงาน เกิดปัญหาการว่างงานขึ้นอีกประการหนึ่ง
  - 2) ปัจจัยรองคือการบริโภคและการลงทุนอ่อนตัวต่อเนื่องเป็นเวลานาน โดยในไตรมาสที่ 4/2551 นี้ภาคครัวเรือนระมัดระวังในการใช้จ่ายใช้สอยมากขึ้น รวมทั้งการชะลอลงของการซื้อสินค้าคงทน เช่น ยานยนต์ เครื่องเรือน เป็นต้น สำหรับการลงทุน ในไตรมาสที่ 4/2551 นี้ หดตัว โดยการลงทุนภาคเอกชนลดลงร้อยละ 1.3 จากการลงทุนของการก่อสร้าง และเครื่องจักรเครื่องมือโดยเฉพาะการลงทุนซื้อเครื่องจักรเครื่องมือใหม่ที่ผลิตในประเทศ
- สถานการณ์ของสหรัฐอเมริกาและกลุ่มประเทศยุโรป เมื่อดูจากตัวชี้วัดเชิงมหภาคต่าง ๆ พบว่าแนวโน้มการชะลอตัวยังมีอยู่โดยเฉพาะการชะลอตัวในการนำเข้าสินค้าและบริการที่หดตัวเมื่อเทียบกับไตรมาสสุดท้ายของปี 2551 เช่นเดียวกับการสะสมทุนเบื้องต้นที่สถานการณ์ยังไม่กระเตื้องขึ้นและมีแนวโน้มรุนแรงเพิ่มมากขึ้น

ประมาณการเศรษฐกิจประเทศและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

สมมุติฐานการประมาณการเศรษฐกิจประเทศไทยและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี 2552 - 2553

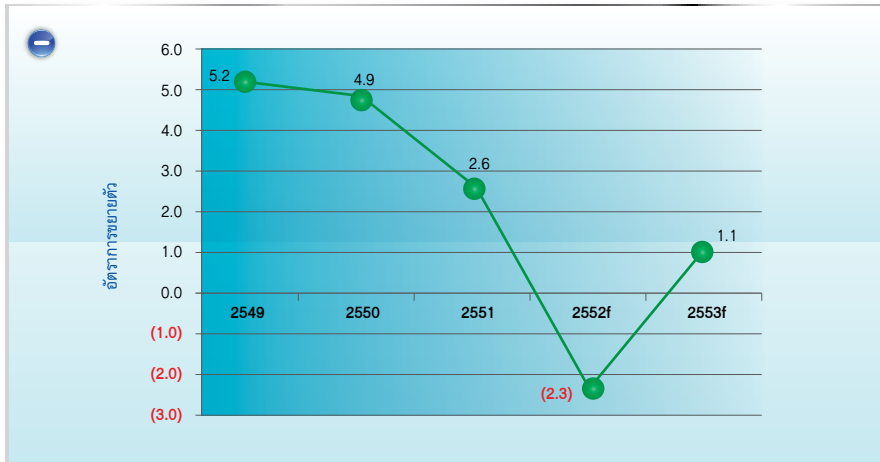
ตารางที่ 6 สมมุติฐานการประมาณการเศรษฐกิจประเทศไทยและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี 2552 - 2553

ประมาณการ ณ เดือน	มีนาคม 2552	
สมมุติฐานปัจจัยภายนอก		
ปี	2552	2553
• อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจโลก (ร้อยละ)	-1.85	1.75
• อัตราแลกเปลี่ยน (บาทต่อดอลลาร์ สหรัฐ.)	55.0	60.0
• อัตราแลกเปลี่ยน (บาทต่อดอลลาร์ สหรัฐ.)	35.0	36.0
ผลการประมาณการเศรษฐกิจประเทศ		
ปี	2552	2553
• อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจประเทศ (ร้อยละต่อปี)	-2.3	1.1
• อัตราการขยายตัวการบริโภค (ร้อยละต่อปี)	4.6	2.1
• การบริโภคภาคเอกชน (ร้อยละต่อปี)	1.3	2.6
• การบริโภคภาครัฐ (ร้อยละต่อปี)	24.2	1.9
• อัตราการขยายตัวการลงทุนรวม (ร้อยละต่อปี)	-4.2	3.9
• การลงทุนภาคเอกชน (ร้อยละต่อปี)	-6.1	8.2
• การลงทุนภาครัฐ (ร้อยละต่อปี)	2.0	-8.7
• อัตราการขยายตัวการส่งออก (ร้อยละต่อปี)	-20.3	11.9
• อัตราการขยายตัวการนำเข้า (ร้อยละต่อปี)	-24.4	17.1
ผลการประมาณการเศรษฐกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม		
• อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (ร้อยละต่อปี)	-2.6	1.6
• อัตราการขยายตัวการส่งออก (ร้อยละต่อปี)	-19.8	15.4
• อัตราการขยายตัวการนำเข้า (ร้อยละต่อปี)	-28.9	21.8

เศรษฐกิจประเทศสหรัฐอเมริกา โดย Personal Income เดือนกุมภาพันธ์ 2552 ลดลงร้อยละ 0.2 Disposable Income (DPI) ลดลงร้อยละ 0.1 ส่วน Personal Consumption Expenditures (PCE) เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.2 ยอดขายบ้านใหม่เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.2 การก่อสร้างบ้านใหม่และการก่อสร้าง เพิ่มขึ้นร้อยละ 17.2 ด้านการค้าระหว่างประเทศลดลงร้อยละ 36.2

เศรษฐกิจประเทศไทยปี 2551 โดยผลผลิตอุตสาหกรรมในเดือน กุมภาพันธ์ 2552 ลดลงร้อยละ 9.4 จากเดือนก่อนและลดลงร้อยละ 38.4 จากเดือนเดียวกันของปีก่อน จากการลดลงของคำสั่งซื้อสินค้าในกลุ่ม อุปกรณ์ขนส่ง เครื่องจักร และเครื่องใช้ไฟฟ้า ส่วนการขนส่งมีการลดลงร้อยละ 6.8 จากเดือนก่อน และลดลงร้อยละ 36.8 จากเดือนเดียวกันของปีก่อน ส่วนสินค้าคงคลังลดลงร้อยละ 4.2 จากเดือนก่อนและลดลงจากเดือนเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 1.7

ภาพที่ 6 อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ

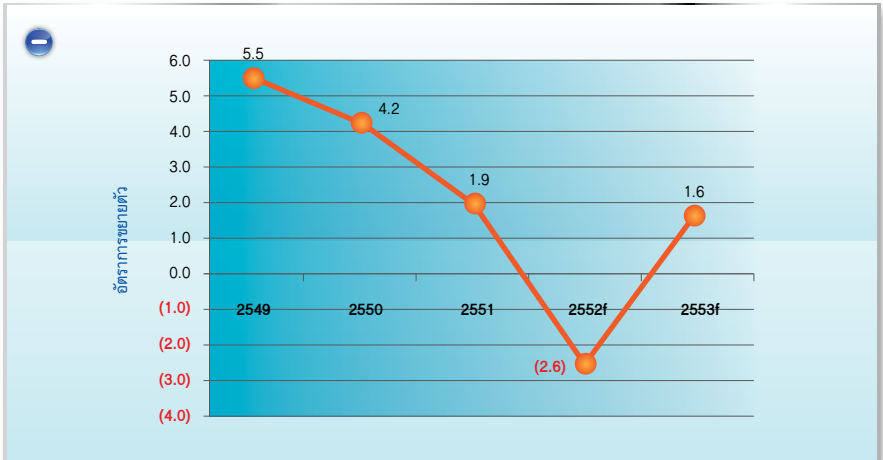
ประมาณการโดย สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ณ เดือน มีนาคม 2551

เศรษฐกิจประเทศไทยปี 2552 คาดว่าจะหดตัวที่ร้อยละ 2.3 จากผลกระทบของการส่งออกที่คาดว่าจะหดตัวลดลงอย่างสูงถึงร้อยละ 20.30 (ในรูปดอลลาร์ สหรัฐ) ส่วนการนำเข้าในปี 2552 หดตัวลดลงอยู่ที่ร้อยละ 24.4 การบริโภคภาคเอกชนขยายตัวเพียงร้อยละ 1.3 จากการใช้จ่ายของประชาชนที่ลดลงอย่างมากโดยภาษีมูลค่าเพิ่ม ณ ราคาที่ (ปี 2543) เดือนมีนาคม 2552 หดตัวลดลงร้อยละ 16.27 การนำเข้าสินค้าอุปโภคบริโภค ณ ราคาที่ (ปี 2543) หดตัวลดลงร้อยละ 10.46 การจำหน่ายรถยนต์และรถจักรยานยนต์หดตัวลดลงร้อยละ 22.37 และ 27.65 ตามลำดับ การบริโภคภาครัฐขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 24.2 ด้านการลงทุนโดยการลงทุนภาคเอกชนหดตัวลดลงอยู่ที่ร้อยละ 6.1 จากปริมาณการจำหน่ายปูนซีเมนต์ในประเทศเดือนมีนาคม 2552 ที่หดตัวลดลงร้อยละ 11.66 จากเดือนเดียวกันปีก่อน ปริมาณการจำหน่ายรถยนต์เพื่อการพาณิชย์ในประเทศ หดตัวลดลงร้อยละ 44.44 จากเดือนเดียวกันของปีก่อน มูลค่าการนำเข้าสินค้าทุน ณ ราคาที่ หดตัวลดลงร้อยละ 18.02 จากเดือนเดียวกันของปีก่อน และการลงทุนของภาครัฐขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 2.0 ส่วนปัจจัยภายนอกเช่นราคาน้ำมันดิบ ในช่วงไตรมาสแรกของปี 2552 ยังคงระดับราคาค่อนข้างคงที่และคาดว่าจะอยู่ที่ราคา 55 เหรียญต่อบาร์เรล

เศรษฐกิจประเทศปี 2553 คาดว่าจะขยายตัวที่ร้อยละ 1.1 จากการฟื้นตัวของประเทศคู่ค้าของไทย เช่นสหรัฐอเมริกา และ ญี่ปุ่น ส่งผลต่อการส่งออกที่คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ 11.93 (ในรูปดอลลาร์ สหรัฐ.) การลงทุนภาคเอกชนจะขยายตัวที่ร้อยละ 8.2 จากความเชื่อมั่นของนักลงทุน แต่ราคาน้ำมันดิบที่คาดว่าจะมีราคาสูงขึ้นถึงระดับ 60-66 เหรียญต่อบาร์เรลจากภาวะเศรษฐกิจโลกที่จะกลับมาขยายตัว

ภาพที่ 7 อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ประมาณการโดย สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ณ เดือน มีนาคม 2552

เศรษฐกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี 2552 คาดว่าจะหดตัวอยู่ที่ร้อยละ 2.6 จากภาวะเศรษฐกิจโลกและประเทศที่หดตัวลง โดยคาดว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ราคาที่ มีมูลค่า 3,372,845 ล้านบาท เมื่อจำแนกตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจ คาดว่าภาคการผลิตจะมีมูลค่า 134,765 ล้านบาท หดตัวลดลงอยู่ที่ร้อยละ 3.98 ภาคการก่อสร้างมีมูลค่า 17,858 ล้านบาท หดตัวลดลงอยู่ที่ร้อยละ 5.69 การค้าและซ่อมบำรุง มีมูลค่า 115,861 ล้านบาท หดตัวลดลงอยู่ที่ร้อยละ 0.56 และภาคบริการ มีมูลค่า 140,675 ล้านบาท หดตัวลดลงอยู่ที่ร้อยละ 1.49 ส่วนการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม คาดว่าจะมีมูลค่าการส่งออก 40,777 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ. หดตัวลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 19.81 การนำเข้าของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีมูลค่า 39,732 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ. หดตัวลดลงร้อยละ 28.99

เศรษฐกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี 2553 คาดว่าจะขยายตัวที่ร้อยละ 1.6 โดยมีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ราคาคงที่ มีมูลค่า 3,493,842 ล้านบาท จากการคาดการณ์ภาวะเศรษฐกิจโลกที่คาดว่าจะกลับมาขยายตัวที่ร้อยละ 1.75 โดยคาดว่าจะส่งผลต่อการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยคาดว่า การส่งออกจะมีมูลค่า 47,084 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ. ขยายตัวร้อยละ 15.47 จากปีก่อนหน้า และการนำเข้ามีมูลค่า 48,412 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ. ขยายตัวร้อยละ 21.85 จากปีก่อนหน้า

มาตรการ/แนวทางการแก้ไขผลกระทบจากวิกฤติเศรษฐกิจ

แนวทางแก้ไขของกลุ่มประเทศ OECD

1. Resolving the problem of insufficient working capital

- การสร้างระบบประกันสินเชื่อที่มีประสิทธิภาพ (Making guarantee effective): มาตรการที่ประเทศกลุ่ม OECD ส่วนใหญ่นำมาใช้ในการแก้ปัญหา คือ การปรับปรุงระบบการค้ำประกันสินเชื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เนื่องจากประสบการณ์จากการแก้ไขปัญหาวิกฤติการเงินในอดีตซึ่งแม้ว่ารัฐบาลของประเทศต่าง ๆ จะอัดฉีดเงินเข้าสู่ระบบหรือกระตุ้นให้ธนาคารมีการปล่อยสินเชื่อมากขึ้นเพียงใด แต่ภาคธนาคารยังลังเลที่จะปล่อยสินเชื่อเพิ่มขึ้น ดังนั้นการสร้างระบบการประกันสินเชื่อจะช่วยสร้างความมั่นใจ และลดความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นของธนาคารด้วย นอกจากนี้ในประเทศซึ่งใช้นโยบาย export-oriented รัฐบาลยังมีการสร้างระบบประกันสินเชื่อสำหรับเงินกู้เพื่อการส่งออกด้วยเช่นกัน อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าจะมีระบบประกันสินเชื่อที่มีประสิทธิภาพแล้ว แต่ภาคธนาคารยังลังเลที่จะเข้าร่วมกับระบบประกันที่มีระยะเวลายาวนานเกินไป ดังนั้นรัฐบาลประเทศต่าง ๆ จึงสร้างเครื่องมือหรือมาตรการเพิ่มขึ้นเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับภาคธนาคารเพิ่มมากขึ้น เช่น ระบบ Credit mediators หรือระบบการติดตามการกู้เงินของ SMEs โดยภาคธนาคารเป็นระยะ ๆ เป็นต้น
- การจัดการปัญหาด้านเงินหมุนเวียนในกิจการ (Dealing with cash flow problems): ในการจัดการปัญหาด้านเงินทุนหมุนเวียนในกิจการ ประเทศสมาชิก OECD หลายประเทศได้รายงานถึงการใช้อนุมาตรการทางภาษี (Tax measures) ในการช่วยลดภาระด้านการขาดเงินทุนหมุนเวียนหรือการขาดสภาพคล่องของกิจการ เช่น การลดภาษีหรือการระงับการเก็บภาษีชั่วคราว เป็นต้น นอกจากนี้ในบางประเทศยังใช้มาตรการทางการคลังแบบอื่น เช่น รัฐบาลจะให้เพิ่มสัดส่วนการจัดซื้อ จัดจ้างของ SMEs ให้กับหน่วยงานภาครัฐเพิ่มมากขึ้น หรือ การร่นระยะเวลาการจ่ายเงินให้กับ SMEs ซึ่งรับจ้างหน่วยงานของรัฐให้รวดเร็วขึ้น เป็นต้น

2. Assisting innovative start-ups and high-growth SMEs

- ประเทศสมาชิก OECD เห็นพ้องต้องกันว่า แม้เศรษฐกิจของโลกจะอยู่ในช่วงขาลงแต่การช่วยให้ Innovative SME ที่อยู่ในช่วงการจัดตั้งกิจการ และ SMEs ที่เป็น High Growth สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ เป็นเรื่องที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง รัฐบาลบางประเทศกำลังพิจารณาถึงความเหมาะสมในการที่จะเข้าไปร่วมลงทุนในกิจการของ SMEs บางกิจการที่มีลักษณะ High Growth และ มีการใช้นวัตกรรมสูงในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า นอกจากนี้ รัฐบาลบางประเทศกำลังพิจารณาลดหรือยกเลิกภาษี Capital gains สำหรับกองทุน VC ที่เข้าไปร่วมลงทุนกับ SMEs ด้วย

3. Improving the SME and entrepreneurship financial environment in the long term

- ภาคธนาคารของประเทศกลุ่ม OECD ยอมรับว่า ปัจจุบันภาคธนาคารและผู้ประกอบการ SMEs ขาดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันมากขึ้นเรื่อยๆ ทั้งนี้เนื่องมาจากระบบการธนาคารสมัยใหม่ที่ต้องการให้แยกการพิจารณาสินเชื่อมาไว้ที่ส่วนกลางทั้งหมด ซึ่งปัญหาที่ตามมา คือ ผู้ประกอบการในท้องถิ่นบางรายซึ่งมีศักยภาพในการประกอบธุรกิจอาจจะไม่ได้รับการพิจารณาสินเชื่อเมื่อการพิจารณาจากส่วนกลาง ดังนั้นภาคธนาคารในกลุ่มประเทศ OECD เห็นว่า ควรพิจารณานำระบบ Relationship Banking และทำให้

ธนาคารสาขาเป็นผู้พิจารณาสินเชื่อแก่ SMEs กลับมาใช้ ซึ่งในการนำระบบดังกล่าวกลับมาใช้นั้น พนักงานของธนาคารสาขาจะต้องเป็นผู้ที่ได้รับการฝึกด้านธุรกิจ SMEs เป็นการเฉพาะ นอกจากนั้นภาคธนาคารยังควรเข้าไปเป็นหุ้นส่วนกับหน่วยงานให้บริการทางธุรกิจต่างๆ (หน่วยงานรัฐบาล) เพื่อช่วยลดความเสี่ยงจากการให้สินเชื่อแก่ SMEs ด้วย

- การปรับปรุงระบบ Credit Scoring เป็นอีกประเด็นซึ่งมีการหารือกัน กล่าวคือ ภาคธนาคารในกลุ่มประเทศ OECD เห็นว่า ระบบ Credit evaluation แบบอัตโนมัติไม่สามารถทำงานได้อย่างเต็มที่ ดังนั้นควรมีการพิจารณาระบบการประเมินเครดิตใหม่โดยพิจารณาด้านศักยภาพของธุรกิจมากกว่าศักยภาพของ Sector
- การสนับสนุนสินเชื่อให้กับ Micro Enterprises เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ประชุมให้ความสำคัญโดยดำเนินการผ่านสถาบันการเงิน Micro-finance

4. Other policy response to improve SME and entrepreneurship financing

- การปรับปรุงขีดความสามารถและการเข้าถึงข้อมูลสำหรับ SME และผู้ประกอบการ เป็นสิ่งสำคัญสำหรับการดำเนินงานทางปฏิบัติของรัฐบาล ซึ่งการเพิ่มความสามารถในประเด็นดังกล่าวภาครัฐอาจจะร่วมมือหรือเป็นหุ้นส่วนกับผู้ให้บริการด้านธุรกิจต่างๆ หรือสมาคมธุรกิจ นอกจากนั้นการเพิ่มขีดความสามารถด้านการจัดการโดยเฉพาะการจัดการด้านการเงินเป็นสิ่งที่รัฐบาลประเทศต่างๆ ต้องสนับสนุนโดยผ่านทาง การฝึกอบรมต่างๆ
- การกระตุ้นให้เกิดการประชุมร่วมกันระหว่าง SME และรัฐบาล เนื่องจากกลุ่มประเทศ OECD เห็นว่าการให้ SMEs มีส่วนร่วมในการประชุมต่างๆ จะช่วยให้ SMEs สามารถบอกความต้องการที่แท้จริงของตนแก่รัฐบาลได้ และช่วยให้รัฐบาลเข้าใจธรรมชาติการทำธุรกิจของ SMEs เพิ่มมากขึ้นและสามารถออกมาตรการที่ตรงกับความต้องการของ SMEs เพิ่มมากขึ้นเช่นกัน
- การปรับปรุงข้อมูลสถานการณ์ด้านการเงินของ SME และผู้ประกอบการ การปรับปรุงข้อมูลด้านการเงินของ SMEs ทั้งข้อมูลปริมาณเงินสินเชื่อทั้งระบบและข้อมูลความต้องการสินเชื่อของ SME ซึ่งจะช่วยให้ทราบสถานการณ์ของ SMEs อย่างแท้จริงและผู้ตัดสินใจในระดับนโยบายสามารถพิจารณาได้ว่ามาตรการที่ตนออกไปนั้นเหมาะสมกับสถานการณ์

มาเลเซีย

ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ

- เศรษฐกิจของมาเลเซียพึ่งพิงการส่งออกสูงถึงร้อยละ 173 ของมูลค่า GDP ของประเทศ ซึ่งสินค้าส่งออกที่สำคัญของมาเลเซีย ได้แก่ สินค้าอิเล็กทรอนิกส์ที่บริษัทข้ามชาติขนาดใหญ่ใช้มาเลเซียเป็นฐานการผลิต จะได้รับผลกระทบเป็นลำดับแรกเนื่องจากความต้องการในตลาดโลกลดลง ส่งผลถึงการลดการจ้างงาน และอัตราการว่างงานที่จะเพิ่มสูงขึ้นด้วย การชะลอตัวของเศรษฐกิจโลก การลดกำลังการผลิต ลดการจ้างงาน ส่งผลให้อุปสงค์ภายในประเทศมาเลเซียลดลงด้วย และนำไปสู่การชะลอตัว/หดตัวของเศรษฐกิจของมาเลเซียด้วย

- นอกจากผลกระทบวิกฤติเศรษฐกิจโลกต่อภาคการผลิตเพื่อการส่งออกของมาเลเซียแล้ว ยังได้ส่งผลกระทบต่อภาคการเงินและการลงทุนของมาเลเซียด้วย ซึ่งเห็นได้จากมูลค่าการซื้อขายหลักทรัพย์ลดลงจากการถอนเงินลงทุนของนักลงทุนต่างประเทศออก รวมทั้งการลดลงของเงินลงทุนทางตรงจากต่างประเทศด้วย

แนวทาง/มาตรการการรับมือกับผลกระทบวิกฤติเศรษฐกิจ

มาเลเซียได้ออกมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจเพื่อบรรเทาผลกระทบจากวิกฤติทางการเงินของโลก โดยแบ่งออกเป็น 3 ช่วงเวลาด้วยกัน คือ

- รัฐบาลมาเลเซียออกมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 4 พ.ย. 2550 มีมูลค่า 2 พันล้านเหรียญสหรัฐโดยเป็นมาตรการเพื่อช่วยเหลือ SMEs มูลค่า 0.2 พันล้านเหรียญสหรัฐ
- รัฐบาลมาเลเซียยังได้ออกมาตรการพิเศษเพื่อช่วยเหลือ SMEs โดยเฉพาะเมื่อวันที่ 23 ม.ค. 2551 โดยการออกมาตรการด้านการประกันสินเชื่อสำหรับ SMEs (SME Assistance Guarantee Scheme: SAGS) มูลค่า 0.6 พันล้านเหรียญสหรัฐ
- รัฐบาลมาเลเซียออกมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 10 มี.ค. 2551 มีมูลค่า 17 พันล้านเหรียญสหรัฐ เป็นส่วนเพื่อช่วยเหลือ SMEs มูลค่า 3.3 พันล้านเหรียญสหรัฐ
- รัฐบาลมาเลเซียได้จัดสรรงบประมาณเพื่อบรรเทาผลกระทบให้ SMEs รวมทั้งสิ้น 3.5 พันล้านเหรียญสหรัฐ โดยเงินช่วยเหลือส่วนใหญ่เป็นการช่วยเหลือ SMEs ด้าน Working Capital Guarantee Scheme และด้าน Industry Restructuring Scheme มีมูลค่ารวม 2.8 พันล้านเหรียญสหรัฐ หรือร้อยละ 80 ของเงินช่วยเหลือทั้งหมด

สิงคโปร์

ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ

- รัฐบาลสิงคโปร์คาดการณ์ว่าวิกฤติทางการเงินของโลกได้ส่งผลกระทบต่อสิงคโปร์อย่างรุนแรงโดย อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจในปี 2552 อยู่ระหว่างร้อยละ (-6)-(-9) ต่อปี และอัตราการขยายตัวของ การส่งออกในไตรมาสแรกของปี 2552 หดตัวร้อยละ 27.8 ขณะที่อัตราการว่างงานของไตรมาสแรกของปี 2552 คิดเป็นร้อยละ 3.2
- รัฐบาลสิงคโปร์ให้ความสนใจในการแก้ปัญหาดังกล่าวโดยเน้นใน 2 ด้านที่สำคัญ ประการแรก คือการช่วยให้ SMEs รอดพ้นจากวิกฤติเศรษฐกิจโลกอย่างรวดเร็วที่สุดโดยใช้มาตรการด้านการเงินเป็นเครื่องมือ ประการที่สอง นอกจากนั้นรัฐบาลสิงคโปร์ยังเตรียมแผนระยะยาวเพื่อสร้าง SMEs ให้มีความเข้มแข็งเพิ่มมากขึ้นโดยการสร้างเครือข่าย และการพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการ

แนวทาง/มาตรการการรับมือกับผลกระทบวิกฤติเศรษฐกิจ

- รัฐบาลสิงคโปร์จัดสรรงบประมาณ 20.5 พันล้านเหรียญสิงคโปร์สำหรับมาตรการด้านการเงินเพื่อช่วยเหลือ SMEs ให้รอดพ้นจากวิกฤติเศรษฐกิจ โดยมาตรการต่างๆ แบ่งออกเป็น 5 ด้านด้วยกัน คือ
  1. ด้านการจ้างงาน การสร้างอาชีพ จำนวน 5.1 พันล้านเหรียญสิงคโปร์
  2. Bank lending จำนวน 5.8 พันล้านเหรียญสิงคโปร์

3. เงินทุนหมุนเวียนสำหรับ SMEs จำนวน 2.6 พันล้านเหรียญสิงคโปร์
  4. เงินสนับสนุนเพื่อช่วยเหลือครอบครัวผู้ตกงาน จำนวน 2.6 พันล้านเหรียญสิงคโปร์
  5. โครงการ Building Home for the Future จำนวน 4.4 พันล้านเหรียญสิงคโปร์
- รัฐบาลสิงคโปร์ริเริ่มโครงการ Business Upgrading Initiatives for Long term Development (BUILD) เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของผู้ประกอบการในอนาคต โดยโครงการดังกล่าวมีระยะ 2 ปี ตามปีงบประมาณ 2009-2010 งบประมาณรวมทั้งสิ้น 200 ล้านดอลลาร์สิงคโปร์ โดยมุ่งเน้นในการสร้าง SMART SMEs การใช้ technology innovation การประกอบธุรกิจ การใช้ Design เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม การใช้ IP Management และการพัฒนาบุคลากรในสถานประกอบการ (HR Development) ซึ่งรัฐบาลสิงคโปร์คาดการณ์ว่าจะมี SMEs ที่ได้รับผลประโยชน์ประมาณ 2,000 ราย

สาธารณรัฐประชาชนจีน

ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ

- การเติบโตทางเศรษฐกิจของจีนเริ่มลดลงต่ำสุดในรอบ 5 ปีที่ระดับ 9% จากที่เคยอยู่ในระดับ 11.9% และคาดการณ์ว่าผลกระทบจากวิกฤติเศรษฐกิจทางการเงินของโลกครั้งนี้จะส่งผลให้การเติบโตทางเศรษฐกิจของจีนหดตัวลงอยู่ที่ประมาณ 8-8.5% ต่อปี ซึ่งการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ลดลงส่งผลถึงการสร้างงานนับล้านตำแหน่งให้กับคนงานรุ่นใหม่เพิ่มขึ้นในแต่ละปี
- ภาคการส่งออกโดยเฉพาะสินค้าสิ่งทอของจีนปรับตัวลดลง 11% โดยสาเหตุมาจากการแข่งขันของประเทศอื่นๆ ในเอเชีย ประกอบกับการที่ค่าเงินหยวนเพิ่มสูงขึ้น และต้นทุนการผลิตที่ปรับตัวเพิ่มขึ้น
- สำหรับสถานการณ์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของจีนและโรงงานหลายแห่งต้องปรับตัวอย่างมาก และหลายแห่งต้องปิดตัวลงหรือควบรวมกับกิจการอื่นเพื่อเป็นการลดต้นทุน ค่าใช้จ่าย และปรับตัวเพื่อความอยู่รอด
- ในส่วนของภาคธนาคาร ได้รับผลกระทบไม่มากนัก เนื่องจากจีนมีเงินสดหมุนเวียนคล่องตัวและถือครองหนี้สินเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ซึ่งภาคธนาคารของจีนมีความเคร่งครัดในการปล่อยสินเชื่อทำให้อัตรา NPL ในปีหลังๆ นี้ลดลงมากโดยข้อได้เปรียบประการหนึ่ง คือ รัฐบาลเป็นผู้ควบคุมระบบธนาคารในประเทศ ดังนั้นรัฐบาลจึงสามารถกำกับให้ธนาคารปล่อยกู้ให้ภาคเอกชนเพิ่มมากขึ้น

แนวทาง/มาตรการการรับมือกับผลกระทบวิกฤติเศรษฐกิจ

แนวทางในการแก้ปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจโลกนั้น รัฐบาลจีนได้ประกาศแผนกระตุ้นเศรษฐกิจมูลค่า 4 ล้านล้านหยวน (5.85 แสนล้านเหรียญสหรัฐ หรือประมาณ 20.46 ล้านล้านบาท) ทั้งนี้เป็นการกระตุ้นอุปสงค์ของผู้บริโภคในประเทศเพื่อทดแทนภาวะการอ่อนตัวของภาคการส่งออก มาตรการต่างๆ ในการรับมือกับวิกฤติเศรษฐกิจดังกล่าว ได้แก่

1. ปรับนโยบายการเงินเชิงรุกและนโยบายการเงินที่ผ่อนคลายมากขึ้น มีการระบุแผนการใช้เงินลงทุนไปยังโครงการต่างๆ เช่น การสร้างบ้านต้นทุนต่ำ ซึ่งกำลังเป็นที่ต้องการในหลาย ๆ พื้นที่ของประเทศ การเพิ่มการลงทุนในโครงสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานกับภาคเอกชน มีการสร้างสายรถไฟ ถนน สนามบินใหม่ๆ

- เพิ่มการใช้ภายในภาคสาธารณสุข การศึกษา รวมทั้งการปกป้องสิ่งแวดล้อม และการลงทุนในภาคไฮเทคต่าง ๆ นอกจากนี้ยังมีแผนการเร่งรัดฟื้นฟูเขตที่ประสบภัยพิบัติหลายแห่งที่ผ่านมา
2. รัฐบาลจีนลดต้นทุนการพาณิชย์ให้ปล่อยกู้มากขึ้น เพื่อกระตุ้นการขยายตัวของเศรษฐกิจ โดยรัฐบาลจีนผ่อนคลายนโยบายคุมเข้มทางการเงิน เพื่อบรรเทาผลกระทบทางเศรษฐกิจ เช่น การเพิ่มวงเงินกู้ยืมในเชิงพาณิชย์และส่งเสริมให้ธนาคารเพิ่มวงเงินปล่อยกู้เพื่อช่วย SMEs ให้มีเงินสดหมุนเวียนมากขึ้น ซึ่งธนาคารกลางของจีนได้ประกาศลดอัตราดอกเบี้ยไปแล้วถึง 4 ครั้งนับตั้งแต่กลางเดือนกันยายนเป็นต้นมา
  3. รัฐบาลจีนได้ประกาศทุ่มเงิน 2 ล้านล้านหยวน ทุ่มลงไปในภาคเกษตร อุตสาหกรรมการเกษตร และอุตสาหกรรมบริการ ซึ่งเป็นภาคเศรษฐกิจส่วนใหญ่ของประเทศทำให้ราคาผลผลิตและรายได้ของภาคบริการยืนยอได้
  4. มาตรการลดภาษีและปฏิรูปภาษี รัฐบาลจีนเริ่มออกมาตรการตัดภาษีเพื่อช่วยผู้ผลิตสิ่งทอ โดยทางการจีนกำหนดให้สามารถขอคืนภาษีเพิ่มขึ้นเป็น 14% จากเดิม 13% นอกจากนี้รัฐบาลจีนยังดำเนินการด้านการปฏิรูปการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มซึ่งจะเป็นการตัดภาษีรวมกว่า 1.75 หมื่นล้านเหรียญให้กับภาคเอกชน รวมทั้งการย้ายวงเงินสินเชื่อไปยังภาคส่วนที่มีการกู้ยืมจากโครงการลงทุนหลัก ๆ และการพัฒนาชนบทอีกด้วย
  5. มาตรการภาคสังคม รัฐบาลจีนประกาศมาตรการซึ่งประกอบไปด้วยหลายนโยบายเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดในสังคมที่อาจจะเกิดขึ้นท่ามกลางวิกฤติเศรษฐกิจ เช่น การจ่ายค่าชดเชยให้กับชาวนาที่ถูกไล่ออกจากที่ทำกิน ช่วยเหลือคนงานที่ถูกปลด กำหนดมาตรการให้ตำรวจดูแลการประชุมประท้วงอย่างถูกต้อง เป็นต้น

สาธารณรัฐเกาหลี

ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ

- สถานการณ์วิกฤติด้านการเงินของสหรัฐฯได้เริ่มกระทบต่อเศรษฐกิจเกาหลีมาตั้งแต่เดือน มิ.ย. 2551 เนื่องจากนักลงทุนต่างชาติเริ่มเทขายพันธบัตรรัฐบาลเกาหลี โดยระหว่างเดือน มิ.ย.-ก.ค. 2551 มีมูลค่ารวมกว่า 4.2 พันล้านเหรียญสหรัฐฯและขายต่อเนื่องจนถึงเดือน ก.ย. 2551 ขณะที่นักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์เองเกิดอาการตระหนกจากภาวะการล่มสลายและทยอยขายหุ้นออกมาเป็นจำนวนมากทำให้มูลค่าของตลาดหลักทรัพย์เกาหลีตกลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่เดือน มิ.ย.-ส.ค. 2551 เป็นต้นมา โดยเฉพาะในเดือน ต.ค. 2551 ซึ่งนักลงทุนต่างชาติ ได้ขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์เกาหลีไปแล้วมูลค่ากว่า 36.3 พันล้านเหรียญสหรัฐฯจนเหลือสัดส่วนถือครองหุ้นของนักลงทุนต่างชาติทั้งหมดต่ำกว่าร้อยละ 30
- วิกฤติเศรษฐกิจได้ส่งผลกระทบต่อค่าเงินวอนซึ่งได้รับผลกระทบจากการเทขายในตลาดทุนส่งผลให้ค่าเงินวอนอ่อนค่าลงต่ำกว่า 1,353 วอน/เหรียญ สหรัฐ. ซึ่งต่ำสุดในรอบ 5 ปี และเนื่องจากเกาหลีเป็นผู้นำเข้าน้ำมันดิบอันดับ 5 ของโลก รวมทั้งเป็นแหล่งต่อเรือที่ใหญ่ที่สุดของโลก มีความต้องการใช้น้ำมันและเหล็กเป็นจำนวนมากทำให้ต้องนำเข้าสินค้าทุนในราคาที่สูงขึ้นจากอัตราแลกเปลี่ยนของค่าเงินวอน เป็นเหตุให้ขาดดุลการค้าใน 9 เดือนแรกของปี 2551 จำนวน 14.6 พันล้านเหรียญสหรัฐฯซึ่งเป็นการขาดดุลการค้าปีแรกในรอบ 10 ปีนับตั้งแต่ปี 2541 เป็นต้นมา

- วิฤติเศรษฐกิจได้ส่งผลกระทบต่อสถาบันการเงิน โดยสถาบันการเงินมีความเข้มงวดในการปล่อยสินเชื่อให้แก่ลูกค้าเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยซึ่งเห็นได้จากยอดขายอพาร์ทเมนท์ที่ในเดือน ก.ค. 2551 มีจำนวนยูนิตที่ขายไม่ได้เท่ากับ 86,000 หน่วยเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.1

แนวทาง/มาตรการการรับมือกับผลกระทบวิกฤติเศรษฐกิจ

1. รัฐบาลเกาหลีมีนโยบายที่จะแทรกแซงอัตราแลกเปลี่ยนเพื่อพยุงค่าเงินวอนไม่ให้ต่ำลงมากกว่านี้ โดยการอัดฉีดเงินตราต่างประเทศเข้าสู่ระบบการเงินให้เพียงพอต่อความต้องการของตลาด
2. Financial Services Commission ได้ออกมาตรการเพื่อช่วยเหลือ SMEs จากการขาดทุนอัตราแลกเปลี่ยน เรียกว่า “KIKO” (Knock In Knock Out) โดยให้เอกชนขายเงินเหรียญสหรัฐในอัตราที่คงที่ ถ้าหากค่าเงินวอนเคลื่อนไหวในกรอบที่กำหนดไว้
3. ธนาคารแห่งชาติเกาหลี (Bank of Korea) จะอัดฉีดเงินเข้าระบบจำนวน 3.56 พันล้านเหรียญสหรัฐ โดยจะขยายกองทุนของสถาบันการเงินของรัฐเพื่อปล่อยสินเชื่อให้ SMEs เพิ่มขึ้นอีก 3 พันล้านเหรียญ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สถาบันการเงินในประเทศปล่อยสินเชื่อให้แก่ SMEs ซึ่งจะเป็นการประคองให้ระบบการหมุนเวียนของเศรษฐกิจไม่ชะงักลง
4. มาตรการลดภาษีเพื่อเพิ่มการบริโภคและสนับสนุนธุรกิจภาคประชาชนโดยจะลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและบริษัท รวมทั้งภาษีมรดกด้วย เช่น ลดภาษีเงินได้บุคคลลงร้อยละ 2 จากเดิมมีอัตราภาษีอยู่ระหว่างร้อยละ 8-35 เป็นร้อยละ 6-33 ภายในปี 2554 นอกจากนี้เพื่อกระตุ้นการลงทุนรัฐบาลจะลดภาษีเงินได้บริษัทลงจากปัจจุบันมีอัตราภาษีระหว่างร้อยละ 13-25 เป็นร้อยละ 11-22 ในปี 2552 และจะลดเหลือร้อยละ 10-20 ในปี 2554 รวมทั้งขยายฐานของภาษีเงินได้จากการซื้อขายสังหาริมทรัพย์เป็น 900 ล้านบาท จากเดิมเจ้าของต้องเสียภาษีกำไรจากการขายบ้านราคาตั้งแต่ 600 ล้านบาทขึ้นไป และการลดภาษีมรดกและการให้โดยเสน่หา ซึ่งจากเดิมมีอัตราภาษีระหว่างร้อยละ 10-55 เป็นร้อยละ 6-33 ในปี 2554
5. รัฐบาลจะค้าประกันหนี้ต่างประเทศของธนาคารเกาหลี หลังจากได้รับอนุมัติจากรัฐสภา โดยกำหนดวันเริ่มต้นค้าประกันตั้งแต่วันที่ 20 ต.ค. 2551-30 มิ.ย. 2552 มีระยะเวลาค้าประกัน 3 ปี มูลค่า 100,000 ล้านดอลลาร์ โดยผ่านทาง Korea Development Bank หรือ Korea EXIM Bank
6. รัฐบาลจะเพิ่มทุนมูลค่าประมาณ 754.26 ล้านดอลลาร์สหรัฐใน The Industrial Bank of Korea ซึ่งจะเป็นการเพ็งเงินกู้ให้กับ SMEs มูลค่ารวมประมาณ 9,051 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ญี่ปุ่น

ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ

- ญี่ปุ่นเป็นประเทศที่มีเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับสองของโลก แต่กำลังประสบภาวะเศรษฐกิจถดถอยครั้งใหญ่ นาย Takahide Kiuchi นักเศรษฐศาสตร์จาก Nomura Securities เตือนว่าญี่ปุ่นกำลังประสบภาวะเศรษฐกิจซบเซาครั้งรุนแรงที่สุด (unprecedented deterioration)
- คาดว่าอัตราการตกงานจะพุ่งสูงยิ่งกว่ายุค “lost decade” ในช่วงทศวรรษที่ 90

- ข้อมูลเชิงเศรษฐศาสตร์เกี่ยวกับวิกฤติเศรษฐกิจภายในประเทศญี่ปุ่น
  - รัฐบาลตั้งเป้าการเจริญเติบโตของ GDP ไว้ที่ร้อยละ 1.3 แต่ GDP ระหว่างเดือน ก.ค.- ก.ย. 2008 ลดต่ำลงร้อยละ 1.8
  - นาย Akira Maekawa นักเศรษฐศาสตร์จาก UBS คาดว่าเศรษฐกิจจะหดตัวลงถึงร้อยละ 0.9 ในปีงบประมาณ 2009
  - รัฐบาลคาดการณ์ว่าความต้องการซื้อสินค้าภายในประเทศและการลงทุน capital investment จะลดลง
- การส่งออกของญี่ปุ่นประสบปัญหาจากการที่เงินเยนมีค่าแข็งมาโดยตลอด เมื่อประกอบกับภาวะถดถอยทางเศรษฐกิจทั่วโลกที่เริ่มขึ้นจากสหรัฐ ซึ่งส่งผลให้ตลาดผู้บริโภคทั่วโลกโดยเฉพาะสหรัฐและยุโรปหดตัวลง ทำให้การส่งออกของญี่ปุ่นชะงักงันและเริ่มที่จะล่ม
- ตัวอย่างบริษัทใหญ่ที่ผลประกอบการลดลงอย่างเห็นได้ชัด ได้แก่ Mitsubishi Motors Mazda และ Nintendo
- ดัชนีราคาหุ้น Nikkei 225 ตกอย่างต่อเนื่องถึง 32% ในปี 2008
- สถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือ Moody's Investors Service รายงานว่าความแข็งแกร่งของการเงินของธนาคารของญี่ปุ่นมีแนวโน้มที่จะลดลงอย่างรวดเร็ว สืบเนื่องจากการขาดการเคลื่อนไหวของเงินทุนต่างชาติ (foreign capital) และการขาดสภาพคล่องของการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ (securitization)
- Moody's ยังเตือนว่าญี่ปุ่นจะต้องเผชิญกับสภาวะการตกต่ำของตลาดตราสารทุน (equity market) และธนาคาร (banking market)
- ภาวะวิกฤติเศรษฐกิจภายในดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อ corporate credit quality ของ SMEs เป็นระยะยาวเกิน 1 ปี

แนวทาง/มาตรการการรับมือกับผลกระทบวิกฤติเศรษฐกิจ

1. ต.ค. 2551 นาย Taro Aso นายกรัฐมนตรี ได้ประกาศมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ (stimulus package) โดยอัดฉีดเงิน 11.7 ล้านล้านเยน (ประมาณ 4.44 ล้านล้านบาท) เพื่อรักษาความเป็นอยู่ขั้นพื้นฐานและอัดฉีดเงินเข้าระบบเพื่อเพิ่มสภาพคล่องและปรับโครงสร้างระบบการเงินและการธนาคารพาณิชย์ (public fund injections)
2. รัฐบาลใช้มาตรการผ่อนปรนสินเชื่อกู้ยืม (tax breaks) และมาตรการช่วยเหลือวิสาหกิจขนาดเล็กที่ประสบปัญหาสินเชื่อติดตัว (credit crunch)
3. ธ.ค. 2551 รัฐบาลมีแผนเพิ่มงบประมาณสนับสนุนมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจรวมเป็นจำนวน 47 ล้านล้านเยน (ประมาณ 17.8 ล้านล้านบาท) โดยมุ่งกระตุ้นการฟื้นฟูเศรษฐกิจระยะกลาง
4. ธนาคารกลางพิจารณาปรับลดอัตราดอกเบี้ยนโยบาย (key policy rate) ร้อยละ 1 เพื่อการรักษาเสถียรภาพด้านราคา และเพื่อให้อัตราเงินเฟ้อเป็นไปตามเป้าหมาย
5. ญี่ปุ่นร่วมประชุม North Asian Summit ร่วมกับจีนและเกาหลีใต้ในกลางเดือน ธ.ค. ร่วมมือแก้วิกฤติในระดับภูมิภาค
6. ญี่ปุ่นอาจขยายสัญญาแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (cross currency swap) ที่ทำร่วมกับเกาหลีเป็น 3 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐ (ประมาณ 1 ล้านล้านบาท) เพื่อสร้างเสถียรภาพทางการเงินให้กับภูมิภาค